

ŞÜŞƏ SINMASINA QARŞI SIĞORTA QAYDALARI

ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Bu qaydalar Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə və Sığorta ilə bağlı qanunvericilik aktlarına uyğun olaraq hazırlanmışdır.

1. SIĞORTA TƏMİNATININ ƏHATƏ DAİRƏSİ VƏ SIĞORTA SİNİFİ

1.1. Bu qaydalar ilə sığortaçı sığorta şəhadətnaməsində göstərilən şüşə və aynaların sınması nəticəsində sığortalıya dəyən maddi itki və ziyanlara aşağıdakı şərtlərlə təminat verir.

1.2. Bu Qaydalarla müəyyən olunan sığorta növü əmlakın yanğından və digər risklərdən sığortası sinfinə aiddir.

2. SIĞORTANIN ƏRAZİSİ

Sığorta, sığorta şəhadətnaməsində başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa, Azərbaycan Respublikası ərazisində qüvvədədir.

3.ƏLAVƏ SIĞORTA HAQQI MÜQABİLİNDƏ SIĞORTA TƏMİNATINA DAXİL EDİLƏN ZƏRƏRLƏR

3.1 Eyni zamanda başqa bir sığorta təminatının obyektı deyildirsə, yanğından, ildırım vurmasından, partlayışdan və yanğın söndürmə zamanı və xilasetmə əməliyyatlarından dəyən itki və ziyanlar;

3.2 Sığortalanmış şüşə və aynaların yerləşdiyi bina və ərazidə aparılan inşaat və yenidənquraşdırma işlərindən dəyən itki və ziyanlar;

3.3 Şüşə və aynaların sınması nəticəsində onların üzərindəki qiymətli və ya hər hansı adi yazıların pozulmasından dəyən itki və ziyanlar;

3.4 Tətil, xalq hərəkətləri və bunların qarşısının alınması və ya yatırılması məqsədilə görülməli hərbi və inzibati tədbirlər nəticəsində dəyən itki və ziyanlar.

4. SIĞORTA TƏMİNATINA DAXİL OLMAYAN ZƏRƏRLƏR (İSTİSNALAR)

Aşağıdakı hallar nəticəsində meydana çıxan itki və ziyanlar sığorta təminatına daxil edilmir:

4.1. Sığortalanmış şüşə və aynaların yerləşdiyi bina və ərazinin dağılması və ya çökməsi;

4.2. Sığortalanmış şüşə və aynaların yerlərinə qoyulması, taxılması, çərçivədən çıxarılması və ya onların yerləşdiyi yerlərdə, çərçivələrdə aparılan təmir işləri, yerlərinin dəyişdirilməsi və başqa yerə daşınması;

4.3. Sığortalı və ya onunla bir yerdə yaşayan ailə üzvləri və xidmətçiləri tərəfindən sığortalanmış şüşə və aynalara qəsdən vurulan itki və ziyanlar;

4.4. Sığortalanmış şüşə və aynaların səthində meydana gələn cızıqlar və dağılıb qopmalar;

4.5. Şüşə və aynaların taxıldığı çərçivələrin qüsurlu olması;

4.6. Zəlzələ, leysan, sel, daşqın və vulkan püskürməsi;

4.7. Müharibə, hər cür müharibə əməliyyatları, xarici düşmənin basqını (müharibə elan olunub-olunmamasından aslı olmayaraq) vətəndaş müharibəsi, üsyan, iğtişas və bunların qarşısının alınması və yatırılması məqsədilə görülən inzibati və hərbi tədbirlər;

4.8. Hər hansı nüvə partlayışı, radiasiya və radioaktiv çirklənmələr, bunlarla əlaqədar keçirilən hərbi və inzibati tədbirlər;

4.9. Səlahiyyətli şəxslər tərəfindən sığortalanmış şüşə və aynalar üzərində ekspertiza aparılması.

5.ƏŞYANIN DƏYƏRİNDƏN AZ MƏBLƏĞDƏ OLAN (QİSMƏN) SIĞORTA

Sığorta şəhadətnaməsində göstərilən sığorta məbləği sığortalanmış əşyanın zərərə uğradığı andakı real dəyərindən az olduğu hallarda ödəniş sığorta məbləğinin əmlakın dəyərinə olan nisbətində ödənilir.

Sığortalı, sığorta şəhadətnaməsini yuxarıda göstərilən nisbət nəzərə alınmadan, sığorta məbləğindən artıq olan zərərin bütövlükdə sığortaçı tərəfindən ödənilməsi formasında yalnız sığortaçının razılığı ilə dəyişdirə bilər. Sığortalı, sığorta şəhadətnaməsinin bu formada dəyişdirilməsini sığorta hadisəsi baş verməmişdən əvvəl yazılı şəkildə sığortaçıya bildirməlidir. Sığortalı, sığorta haqqı fərqini sığorta haqqının ödənilmə qaydalarına uyğun olaraq ödəməlidir.

6. ƏŞYANIN DƏYƏRİNDƏN ÇOX MƏBLƏĞDƏ OLAN SIĞORTA

Sığorta məbləği və ya sığortaçının zərərlə əlaqədar ödəməli olacağı məbləğ sığortalanmış əşyanın real dəyərindən artıq olarsa, sığorta məbləğinin artıq olan hissəsi e'tibarsız sayılır

Sığorta müddəti ərzində bundan xəbər tutan sığortaçı, vəziyyəti sığortalıya bildirərək, sığorta haqqının artıq olan hissəsini geri qaytarır.

7. AZADOLMA

Tərəflər sığorta şəhadətnaməsində, sığorta hadisəsi zamanı sığorta məbləğinin müəyyən bir faizinə qədər olan zərərin və yaxud zərərin müəyyən bir faizinin və ya müəyyən bir məbləğinin sığortaçı tərəfindən ödənilməyəcəyini razılaşdırırlar.

8. SIĞORTA TƏMİNATIN HÜQUQUI QÜVVƏYƏ MİNMƏ VƏ QÜVVƏDƏN DÜŞMƏ VAXTLARI

Sığorta təminatı, sığorta şəhadətnaməsində başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa, sığorta şəhadətnaməsində" göstərilmiş başlanma və sona çatma tarixlərində Azərbaycan vaxtı ilə saat 24.00-da başlayır və saat 24.00-da sona çatır.

9. SIĞORTA HAQQININ ÖDƏNİLMƏSİ VƏ SIĞORTA MÜQAVİLƏSİNİN QÜVVƏYƏ MİNMƏSİ

9.1. Sığorta haqqının bütövlükdə və ya hissələrlə ödənilməsi razılaşdırıla bilər. Sığorta haqqı (sığorta haqqının birinci hissəsi) sığorta şəhadətnaməsi təqdim olunan zaman, (qalan hissələri isə sığorta şəhadətnaməsində göstərilən tarixlərdə) ödənilməlidir.

9.2. Sığorta haqqı (onun birinci hissəsi) sığorta şəhadətnaməsi təqdim olunan zaman ödənilməsə, sığortaçı sığorta ilə əlaqədar heç bir məs'uliyyət daşımır və bu şərt sığorta şəhadətnaməsinə yazılmalıdır.

9.3. Sığorta haqqının hissələrlə ödənilməsi razılaşdırıldığı halda sığorta hadisəsi baş verdiyi zaman ödənilməli olan bütün hissələr sığorta ödənişindən bir dəfəyə çıxılır və bu şərt sığorta şəhadətnaməsinə yazılmalıdır.

9.4. Sığorta haqqının hissələrlə ödənilməsi razılaşdırıldığı hallarda hissələrdən hər hansı biri şəhadətnamədə göstərilən vaxtda ödənilməzsə, sığortaçı həmin hissənin 1 ay ərzində ödənilməsini, əks təqdirdə sığorta şəhadətnaməsinin ləğv ediləcəyini sığortalının ona bildirmiş olduğu son yaşayış ünvanına sifarişli məktubla bildirir. Sığorta haqqı borcu bu müddət ərzində də ödənilməzsə, sığorta şəhadətnaməsi ləğv edilmiş hesab olunur. Ləğv etmənin hüquqi qüvvə qazandığı tarixə qədər keçən müddətin sığorta haqqı gün hesabı ilə hesablanır və artıq qalan məbləğ sığortalıya qaytarılır;

9.5. Əgər sığorta şəhadətnaməsində sığorta haqqının (birinci hissəsinin) ödənilməsinə qədər sığorta şəhadətnaməsinin qüvvəyə minməsi nəzərdə tutulmuşdursa, sığorta haqqı (birinci hissə) sığorta şəhadətnaməsi qüvvəyə mindiyi andan 15 gün ərzində ödənilməlidir.

Sığorta haqqı (birinci hissə) göstərilən müddət ərzində sığortaçıya ödənilməzsə, sığorta şəhadətnaməsi öz qüvvəsini itirir.

10. SIĞORTALININ SIĞORTA MÜQAVİLƏSİ BAĞLANDIĞI ZAMAN MƏLUMAT VERMƏK VƏZİFƏLƏRİ

10.1. Sığorta müqaviləsi bağlanarkən sığortalı sığorta riskinin müəyyən olunması və sığorta haqqının hesablanması üçün zəruri və ona məlum olan bütün halları və məlumatları sığortaçıya bildirməlidir.

Sığortalının bildirdiyi məlumatların yanlış və ya yarımcıq olması aşkar olunarsa:

10.1.1. Sığortalının bu hərəkəti qəsdən etdiyi müəyyən olarsa, sığortaçı vəziyyəti öyrəndiyi tarixdən etibarən 1 ay ərzində sığorta şəhadətnaməsini ləğv edə bilər və sığorta hadisəsi baş verərsə ödəniş verməz. Belə olan halda sığortaçı ödənilmiş sığorta haqqını qaytarmaya bilər;

10.1.2. Sığortalının hərəkətinin qəsdən edilmədiyi müəyyən edilərsə, sığortaçı vəziyyəti öyrəndiyi tarixdən etibarən 1 ay ərzində sığorta şəhadətnaməsini ləğv edə bilər, sığorta şəhadətnaməsinin şərtlərini dəyişdirmək və ya əlavə sığorta haqqı almaqla sığorta şəhadətnaməsini qüvvədə saxlaya bilər.

10.1.3. Əgər sığortalı şəhadətnamənin şərtlərinin dəyişdirilməsinə və ya əlavə sığorta haqqı ödəməyə razı olmazsa, sığorta şəhadətnaməsi bu dəyişikliyin baş verdiyi andan etibarsız sayılır.

Sığortalı 15 gün ərzində əlavə sığorta haqqını ödəməzsə, sığorta şəhadətnaməsi ləğv edilmiş hesab olunur.

10.2. Vaxtında istifadə olunmayan ləğvetmə və ya əlavə sığorta haqqı tələb etmək hüququ qüvvədən düşür.

10.3. Sığortalının hərəkətlərinin qəsdən edilmədiyi müəyyən edildiyi hallarda sığorta hadisəsi sığortaçı vəziyyəti öyrənməmişdən əvvəl və ya sığortaçının sığorta şəhadətnaməsinin ləğv olunmasını tələb edə biləcəyi müddət ərzində və yaxud şəhadətnamə ləğv edilmiş hesab olunana qədər keçən müddət ərzində baş verərsə sığortaçı, ödənilən sığorta haqqı ilə ödənilməli olan sığorta haqqı arasındakı nisbət həcmində ödəniş azalda bilər.

11. SİĞORTA MÜDDƏTİ ƏRZİNDƏ SİĞORTALININ MƏLUMAT VERMƏK VƏZİFƏLƏRİ

11.1 .Sığorta şəhadətnaməsi imzalandıqdan sonra sığortalanmış şüşə və aynaların sığortalının bildirirdiyi yer və vəziyyətlərində dəyişiklik baş verərsə, o riskə təsir edə bilən və ona məlum olan bütün dəyişikliklər haqqında sığortaçıya ən gec 8 gün ərzində məlumat verməlidir.

11.2. Sığortaçı dəyişikliyi öyrəndiyi tarixdən etibarən 8 gün ərzində sığorta şəhadətnaməsini ləğv edə bilər, şərtlərini dəyişdirə və ya əlavə sığorta haqqı tələb etməklə qüvvədə saxlaya bilər.

11.3. Sığortalı, 8 gün ərzində tələb edilən əlavə sığorta haqqını ödəməyəcəyini bildirdiyi təqdirdə sığorta şəhadətnaməsi ləğv edilmiş hesab olunur.

11.4. Vaxtında istifadə olunmayan ləğv etmə və ya əlavə sığorta haqqı tələb etmək hüququ qüvvədən düşür.

11.5. Sığortalanmış şüşə və aynaların yeri və vəziyyətində edilən və sığorta riskinin başvermə ehtimalını artıran dəyişiklikləri sığortalı göstərilən müddət ərzində qəsdən bildirməmişdirsə, bu dəyişiklik baş verən andan sonra baş verən zərərlərə görə sığortaçı məsuliyyət daşımır.

11.6. Dəyişiklik riskin başvermə ehtimalını azaldarsa və daha az sığorta haqqının alınmasını tələb edərsə, bu dəyişikliyin edildiyi tarixdən sığorta şəhadətnaməsinin sona çatma tarixinə qədər olan müddət üçün sığorta haqqı gün hesabma görə hesablanır və fərq sığortalıya qaytarılır.

ZƏRƏR VƏ ÖDƏNİŞ

12. SİĞORTA HADİSƏSİ ZAMANI SİĞORTALININ VƏZİFƏLƏRİ

Sığortalı, sığorta şəhadətnaməsində göstərilən sığorta riski baş verdiyi zaman zərərin qarşısını almaq və ya miqdarını azaltmaq üçün zəruri və məqsədəuyğun tədbirlər görməlidir.

Zərərin qarşısını almaq və ya miqdarını azaltmaq məqsədilə çəkilən məqsədyönlü xərclər sığortaçı tərəfindən ödənilir.

Sığortalanmış şüşə və aynalar dəyərindən az məbləğdə sığortalanmışsa, bu zaman sığortaçı çəkilən xərcləri əmlakın dəyəri ilə sığorta məbləği arasındakı nisbətə uyğun olaraq ödəyir.

13. SİĞORTA HADİSƏSİ BAŞ VERDİKDƏN SONRA SİĞORTALININ VƏZİFƏLƏRİ

Sığorta hadisəsi baş verdikdən sonra sığortalı:

13.1. Əgər sığorta şəhadətnaməsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, sığorta hadisənin baş verdiyini bildiyi və ya bilməli olduğu gündən etibarən ən gec 5 iş günü ərzində sığortaçıya məlumat verməlidir;

13.2. Zərərin qarşısının alınması və ya azaldılması üçün hərəkətlər istisna olmaqla, sığorta hadisənin baş verdiyi yer və ya əşyalarda heç bir dəyişiklik etməməlidir;

13.3. Hadisənin səbəblərini, şəraitini və şərtlərini müəyyən etmək, zərər və ziyan miqdarını təsbit etmək üçün yararlı dəlilləri və sığortalı üçün əldə edilməsi mümkün olan

lazımı mə'lumat və sənədləri (sənədin əslı və ya özü tərəfindən təsdiq olunmuş surəti və ya fotosurəti) sığortaçının tələbi ilə gecikdirmədən verməli və onları mühafizə etməlidir;

13.4. Zıyan və zərərin təqribi məbləğini göstərən ödəniş sənədini mümkün və münasib bir vaxtda sığortaçıya verməlidir;

13.5. Ödəniş mə'suliyyəti və məbləği həcmində iddia hüququnun təsbiti olunması üçün sığortaçının səlahiyyət verdiyi təmsilçilərinə sığortalanmış əmlak və bunlarla əlaqədar sənədlər üzərində aparacaqları araşdırma və tədqiqatlara icazə vermək və bunun üçün müvafiq şərait yaratmalıdır;

13.6. Şüşə və aynalar başqa sığorta şirkətlərində də sığorta etdirilmişdirsə, bunu sığortaçıya bildirməlidir;

13.7. Üçüncü şəxslərin hərəkətləri nəticəsində şüşə və aynalara zərər dəyərsə, şübhələndiyi şəxslər haqqında səlahiyyətli orqanlara məlumat və mümkün olan hallarda şahidlik izahatı verməlidir.

14. ZIYAN VƏ ZƏRƏRİN MÜƏYYƏNLƏŞDİRİLMƏSİ

14.1. Sığortalanmış şüşə və aynalara dəymiş ziyanın məbləği sığortalı ilə sığortaçı arasındakı razılaşmaya görə müəyyən edilir.

Tərəflər razılığa gələ bilmədikləri təqdirdə ziyan və zərərin miqdarı mütəxəssis şəxslər arasında seçiləcək mütəxəssis və ya ekspert adlandırılan şəxslər tərəfindən müəyyən edilir.

14.2. Tərəflər müştərək mütəxəssis və ya ekspert seçməkdə razılığa gələ bilmədikləri halda tərəflərdən hər biri öz mütəxəssis və ya ekspertini təyin edir və bunu sifarişli məktub şəklində digər tərəfə bildirir. Mütəxəssis və ya ekspertlər təyin olunduqları tarixdən etibarən 7(yeddi) gün ərzində və tədqiqata başlamazdan əvvəl üçüncü bitərəf mütəxəssisi və ya eksperti seçə bilərlər. Üçüncü mütəxəssis və ya ekspert yalnız tərəflərin mütəxəssis və ya ekspertlərinin razılığa gələ bilmədikləri məsələlər barəsində rəy vermək hüququna malikdir. Üçüncü mütəxəssis və ya ekspert rəyini müstəqil şəkildə və ya tərəflərin mütəxəssis və ya ekspertləri ilə birlikdə verə bilər. Üçüncü mütəxəssis və ya ekspertin rəyi tərəflərə eyni zamanda çatdırılır;

14.3. Tərəflərdən hər hansı biri digər tərəfə mə'lumat verdiyi tarixdən etibarən 15 gün ərzində öz mütəxəssis və ya ekspertini təyin etməzsə, yaxud tərəflərin seçdiyi mütəxəssis və ya ekspertlər üçüncü mütəxəssis və ya ekspertin seçilməsi barəsində seçildikləri tarixdən etibarən 7 gün ərzində razılığa gələ bilməzlərsə, mütəxəssis və ya ekspertlərin və ya üçüncü bitərəf mütəxəssis və ya ekspert tərəflərdən birinin təklifi ilə zərərin baş verdiyi ərazidə yerləşən mülki mübahisələrə baxmağa səlahiyyəti olan məhkəmə tərəfindən seçilir;

14.4. Hər iki tərəf üçüncü mütəxəssis və ya ekspertin, sığortaçının və ya sığortalının yerləşdiyi və ya zərərin meydana gəldiyi rayon xaricindən seçilməsini tələb etmək hüququna malikdir və bu tələbin yerinə yetirilməsi vacibdir;

14.5. Mütəxəssis və ya ekspert vəfat edərsə, vəzifəsindən azad edilərsə və ya rədd edilərsə, yenisi eyni yolla seçilir və araşdırma işi dayandırıldığı yerdən davam etdirilir;

14.6. Sığortalının vəfat etməsi ilə təyin edilmiş mütəxəssis və ya ekspertin vəzifəsi bitmir. Mütəxəssis və ya ekspertlərin ixtisas səviyyələrinin aşağı olmasına görə edilən etiraz, bu şəxslərin ixtisas səviyyələri müəyyən edildiyi tarixdən etibarən 7 gün ərzində edilmədiyi halda hüquqi qüvvəsini itirir;

14.7. Mütəxəssis və ya ekspertlər öz tədqiqatlarında tamamilə müstəqildirlər;

14.8. Zıyan və zərərlərin miqdarının müəyyənləşdirilməsi zamanı mütəxəssis və ya ekspertlər lazımı bildikləri dəlilləri, zərər zamanı sığortalanmış real dəyərinin müəyyənləşdirilməsinə kömək edən qeyd və sənədləri tələb edə və hadisənin baş verdiyi yerdə təhqiqatlar apara bilərlər;

14.9. Mütəxəssis və ya ekspertlərlərin ziyan və zərərin miqdarı haqqında verəcəyi rəy qətidir və tərəflər buna əməl etməlidirlər.

Mütəxəssis və ya ekspertin qərarına ancaq, qərarın real vəziyyətindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olduğu müəyyən olunduğu hallarda e tiraz etmək olar və rəyin ləğv edilməsi onun bildirildiyi tarixdən 1 həftə ərzində hadisənin baş verdiyi ərazinin səlahiyyətli məhkəməsi tərəfindən həyata keçirilə bilər;

14.10. Tərəflər ödənişin məbləği haqqında razılığa gələ bilmədikdə, veriləcək ödənişin məbləği ancaq mütəxəssis və ya ekspertlərin rəyinə əsaslanır. Ödənişin verilməsi raportun tərəflərə göndərildiyi tarixdən əvvəl həyata keçirilə bilməz.

14.11. Tərəflər öz mütəxəssis və ya ekspertinin haqqını ayrı-ayrılıqda, birlikdə seçdikləri mütəxəssis və ya ekspertin və ya üçüncü mütəxəssis və ya ekspertin haqqını birlikdə ödəyirlər.

14.12. Zıyan və zərərin məbləğinin müəyyənləşdirilməsi zamanı risklər, sığorta məbləği, dəyərindən artıq məbləğdə sığorta, məsuliyyətin müddəti, hüquqları məhdudlaşdıran və hüquqlardan məhrum etmə halları əsas kimi nəzərə alınmır.

15. SİĞORTA ÖDƏNİŞİNİN HESABLANMASI

Sığortalanmış şüşə və aynaların sınıması zamanı sığortaçı zərəri (əgər fransiza yoxdursa), sığorta məbləği həddində ödəyir.

Sığortaçı sınımış şüşə və aynaları yenisi ilə əvəz edə bilər. Belə olduqda, sınımış şüşə və aynalar sığortaçının mülkiyyətinə keçir. Sığorta məbləği əmlakın dəyərindən az olduğu halda ödəniş sığorta məbləği ilə əmlakın dəyəri arasındakı nisbətə görə ödənilir.

16. ÖDƏNİŞ MƏBLƏĞİNİN AZALDILMASI VƏ YA RƏDD EDİLMƏSİ

Sığortalı, sığorta hadisəsi baş verdiyi zaman vəzifələrini yerinə yetirməzsə və bunun nəticəsində zərər və ziyan məbləği artarsa, sığortaçının ödəyəcəyi sığorta ödənişindən artan hissə çıxılır.

Sığortalı sığorta hadisəsinin baş verməsinə qəsdən şərait yaradarsa ziyan və zərər miqdarını qəsdən edilən hərəkətlər ilə artırırsa, sığortalının ödəniş tələbi rədd edilir.

17. ÖDƏNİŞİN VERİLMƏSİ HAQQINDA MƏLUMAT

Sığortaçı, zərərin miqdarını göstərən sənədlərin ona verilməsindən sonra ən gec 15 iş günü ərzində müvafiq təhqiqatları sona çatdıraraq zərər və ziyanın məbləğini müəyyən etdikdən sonra sığortalıya məlumat verməlidir.

18. ÖDƏNİŞİN NƏTİCƏLƏRİ

18.1. Sığortaçı ödədiyi sığorta ödəniş məbləğinin müqabilində sığortalının günahkar üçüncü şəxslərə qarşı iddia qaldırmaq hüququna sahib olur. Sığortalı sığortaçının reqres qaydasında qaldıracağı iddia üçün yararlı və əldə edilməsi mümkün olan sənəd və məlumatları verməyə borcludur.

18.2. Təminat verilən sığorta hadisəsinin baş verməsi və sığortalanmış şüşə və aynalara sığorta şəhadətnaməsi göstərilmiş məbləğdə ziyan dəyməsi halında sığorta təminatı sona çatır.

18.3. Qismən zərər baş verdikdə, sığorta məbləği zərər tarixindən etibarən ödənilən ödəniş məbləği qədər azalır. Sığorta məbləğinin azaldığı hallarda sığortalı zərər tarixdən etibarən gün hesabına görə əlavə sığorta haqqı ödəyərsə sığorta məbləği əvvəlki məbləğə qaytarıla bilər.

18.4. Qismən zərərlərdə tərəflər sığorta şəhadətnaməsini ləğv etmək hüququna malikdir. Sığortacı ləğv etmə hüququndan yalnız ödənişi verdikdən sonra istifadə edə bilər.

19. SİĞORTA MÜQAVİLƏSİNƏ XİTAM VERİLDİKDƏ SİĞORTA HAQQININ HESABLANMASI

Sığorta müqaviləsi tərəflərdən birinin təşəbbüsü ilə digər tərəfin 30 (otuz) gün əvvəlcədən sığorta müqaviləsində göstərilmiş ünvana yazılı xəbərdarlıq göndərildikdən sonra xitam verilir.

Sığorta müqaviləsinə Sığortalının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verildikdə, sığortaçı çəkilmiş xərclər çıxılmaqla müqavilənin qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqlarını ona qaytarır; əgər bu tələb sığortaçının sığorta müqaviləsi şərtlərini pozması ilə bağlıdırsa o, sığorta haqlarını sığortalıya bütünlüklə qaytarır.

Sığorta müqaviləsinə Sığortaçının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verildikdə o, sığortalının sığorta haqlarını bütünlüklə qaytarır; əgər bu tələb sığortalının sığorta müqaviləsi şərtlərini yerinə yetirməməsi ilə bağlıdırsa, sığortaçı çəkilmiş xərclər çıxılmaqla müqavilənin qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqlarını qaytarır.

DİGƏR MÜDDƏALAR

20. İKİLİ (ÇOXQAT) SİĞORTA

Sığortalı, sığortalanmış şüşə və aynaları başqa sığortaçılarda da eyni risklərə qarşı və eyni müddətə sığorta etdirmişdirsə, bu vəziyyəti sığortaçıya dərhal bildirməlidir.

21. SİĞORTA ÖDƏNİŞİNİN VERİLMƏSİ ÜÇÜN TƏLƏB OLUNAN SƏNƏDLƏRİN SIYAHISI

21.1. Sığorta ödənişinin verilməsi üçün tələb olunan sənədlər aşağıdakılardır:

21.1.1. sığorta hadisəsi baş verdikdə, sığortalının, sığorta olunanın və ya digər faydalanan şəxsin sığortaçıya ünvanladığı yazılı sığorta tələbi;

21.1.2. sığorta hadisəsi hesab edilə bilən hadisə ilə bağlı səlahiyyətli (aidiyyətli) dövlət orqanının hadisə barədə təqdim etdiyi müvafiq sənəd(lər);

21.1.3. ixtisaslaşmış və səlahiyyətli qurum tərəfindən zərər məbləğini təsdiqləyən rəsmi sənəd;

21.1.4. faydalanan şəxs fiziki şəxs olduqda onun şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti, hüquqi şəxs olduqda isə onun sığorta ödənişini almaq üçün təyin edilən nümayəndəsinə verilmiş müvafiq etibarnamə;

21.1.5. sığorta olunanın sığorta predmeti üzərində sahibliyinin və/və ya istifadəsinin qanuna uyğunluğunu təsdiq edən müvafiq sənədin surəti;

21.1.6. sığorta olunan sığorta predmetinin mülkiyyətçisi olmadıqda, sığorta predmeti

üzrə sərəncam hüququnu təsdiqləyən sənədin surəti.

22. SİĞORTA ÖDƏNİŞİNİN VERİLMƏSİNDƏN İMTİNANIN ƏSASLARI

22.1. Sığorta hadisəsinin baş verməsi barədə sığortalı və ya sığorta olunan şəxs, yaxud faydalanan şəxs hadisədən xəbər tutduqdan dərhal sonra və ya mümkün olan ən qısa müddət ərzində sığortaçıya və ya onun nümayəndəsinə, eyni zamanda qanunvericiliyə uyğun olaraq həmin hadisə barədə məlumatlandırılmalı olan səlahiyyətli dövlət orqanlarına hər hansı vasitə ilə xəbər verməməsi nəticəsində sığortaçının hadisənin səbəblərini və (və ya) dəyən zərərin həcmi müəyyənləşdirmək imkanından tam və ya qismən məhrum olması ilə əlaqədar olaraq onun mənafeləri əhəmiyyətli dərəcədə pozulduqda;

22.2. Qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş məsuliyyəti istisna edən hallardan başqa, sığortalının, müvafiq hallarda zərərçəkənin sığorta hadisəsinin baş verməsinə yönələn qəsdən etdiyi hərəkəti və ya hərəkətsizliyi, habelə sığorta hadisəsi ilə birbaşa səbəb əlaqəsində olan qəsdən cinayət törətməsi;

22.3. Müqavilə və ya qanunla hərbi risklərin sığortalanması nəzərdə tutulmadıqda hadisənin baş verməsinin hərbi əməliyyatlar və ya hərbi xarakterli tədbirlər hesab edilən halların nəticəsi olması;

22.4. Sığortalının zərərin qarşısını almaq və ya həcmi azaltmaq üçün lazımi və mümkün tədbirləri görmək iqtidarında olduğu halda, həmin tədbirləri qəsdən görməməsi; bu zaman sığorta ödənişindən o həcmdə imtina edilə bilər ki, sığortalı mümkün tədbirləri görmüş olsaydı, zərərin miqdarı həmin həcmdə azalmış olardı;

22.5. Sığortaçının sığorta hadisəsinin baş verməsi səbəblərini araşdırmasına sığortalı tərəfindən maneçilik törədilməsi

22.6. Sığorta predmeti, həmçinin sığorta olunan şəxs və (və ya) sığorta hadisəsi barəsində sığortalının sığortaçıya qəsdən yanlış məlumat verməsi nəticəsində sığortaçının sığorta riskini qiymətləndirmək, həmçinin sığorta hadisəsinin səbəblərini və (və ya) dəyən zərərin həcmi müəyyənləşdirmək imkanından tam və ya qismən məhrum olması;

22.7. Sığortalı, sığorta olunan və ya faydalanan şəxsin zərərin əvəzini tam olaraq zərər dəyməsində təqsirli olan şəxsdən alması; zərərvuran zərərin əvəzini qismən ödəmiş olduqda sığorta ödənişindən ödənilmiş məbləğ həcmində imtina edilir;

22.8. Baş vermiş hadisənin sığorta müqaviləsinə görə sığorta hadisəsi hesab edilməməsi.

23. MÜLKİYYƏT SAHİBİNİN DƏYİŞMƏSİ

23.1. Sığortalanmış şüə və aynaların hüquqi sahibi dəyişdikdə sığorta müqaviləsi qüvvədə qalır və sığortalının sığorta şəhadətnaməsindən irəli gələn hüquq və vəzifələri yeni hüquq sahibinə keçir. Belə olduqda sığortanın mövcudluğundan xəbərdar olan yeni hüquq sahibi sığortanı davam etdirmək haqqında məlumatı 15 gün ərzində sığortaçıya bildirməlidir. Bu vəzifəyə əməl olunmazsa sığortaçı məsuliyyətindən azad olur.

23.2. Sığortaçı dəyişikliyi, yeni hüquq sahibi isə sığortanın mövcudluğunu öyrəndiyi tarixdən etibarən 8 gün ərzində sığorta şəhadətnaməsini ləğv edə bilər. Vaxtında istifadə olunmayan ləğv etmə hüququ qüvvədən düşür.

23.3. Ləğv etmənin hüquqi qüvvə qazandığı tarixə qədər keçən müddətin sığorta haqqı, sığorta şəhadətnaməsi sığortaçı tərəfindən ləğv edildikdə gün hesabına görə, yeni hüquq sahibi tərəfindən ləğv edildikdə isə qısa müddətli sığorta kimi hesablanır və artıq yeni hüquq sahibinə qaytarılır.

23.4. Sığortalı vəfat edərsə bu sığortadan irəli gələn bütün hüquq və vəzifələri yeni hüquq sahibinə (varisə) keçir.

24. MƏLUMAT VƏ XƏBƏRDARLIQLAR

24.1. Sığortalının xəbərdarlıq və məlumatları sığorta şirkətinin mərkəzinə və ya sığorta müqaviləsinin bağlanmasına vasitəçilik edən agentə sifarişli məktubla çatdırılır.

24.2. Sığorta şirkətinin xəbərdarlıq və məlumatları sığortalının sığorta şəhadətnaməsində göstərilən hüquqi ünvanına və ya sığorta şəhadətnaməsinin imzalanmasına vasitəçilik edən agentə bildirilən son hüquqi ünvanına sifarişli məktubla çatdırılır.

24.3. Tərəflərə imza edilməklə verilən məktublar və ya teleqraf vasitəsi ilə edilən xəbərdarlıq və məlumatlar da sifarişli məktub vasitəsilə bildirilən xəbərdarlıq və məlumatlar səviyyəsində hüquqi qüvvəyə malikdir.

25. İŞ SİRLƏRİNİN GİZLİ SAXLANILMASI

Sığortaçı, sığortalıya aid öyrənəcəyi iş sirlərini gizli saxlamamaqdan dəyən ziyan və zərərlərə görə məsuliyyət daşıyır.

26. MÜBAHİSƏLƏRƏ BAXILMASI

Tərəflər sığorta müqaviləsi üzrə ortaya çıxan mübahisələri danışıqları yolu ilə həll edirlər. Razılığa gəlinmədiyi təqdirdə mübahisələrə Azərbaycan Respublikasının mövcud qanunvericiliyində müəyyən olunmuş qaydada aidiyyəti məhkəmələrdə baxılır.

27. MÜDDƏT

Sığorta şəhadətnaməsindən irəli gələn bütün tələblər Azərbaycan Respublikasının mülki qanunvericiliyi ilə müəyyənləşdirilmiş müddətdə həll edilir.

28. XÜSUSİ ŞƏRTLƏR

Sığorta şəhadətnaməsində qaydalara və bunlarla əlaqədar olan əlavə şərtlərə (klozlara) zidd olmayan xüsusi şərtlər də yazıla bilər.